

Memo

Aan Omgevingsloket t.a.v. HHNK - Jan Rijpkema, gemeente Hollands Kroon - Marcel Dudink
Van Landschap Noord-Holland - Neeltje Annink
CC Omgevingsdienst Noord-Holland Noord - Maurits Martens
Datum 4 mei 2021
Betreft Aanvraag omgevingsvergunning + watervergunning
Project Hoogwatervluchtplaatsen en broedeilanden Amstelmeer

Inleiding

Bijgevoegde memo is bedoeld als achtergrondinformatie bij de aanvraag van de omgevingsvergunning en watervergunning voor het project 'Hoogwatervluchtplaatsen en broedeilanden Amstelmeer'. Aanleg van dit project vindt plaats in samenwerking met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK); aanleg van de eilanden vindt plaats met bagger uit de vaargeulen in het Amstelmeer¹. Projectleider en contactpersoon vanuit Landschap Noord-Holland is Neeltje Annink (n.annink@landschapnoordholland.nl).

Deze vergunningaanvraag betreft het herstel / herinrichting van De Verzakking en Moeraseiland als hoogwatervluchtplaatsen en broedeilanden voor wadvogels. Vooraf heeft over de benodigde vergunningen en procedure afstemming plaatsgevonden met Steven Westerman, Jan Rijpkema en Stan de Waard (HHNK) en Karlijn Doedens en Marcel Dudink (gemeente Hollands Kroon). Beide bevoegde gezagen hebben aangegeven dat een korte procedure volstaat.

Met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord heeft afstemming plaatsgevonden over de Wet Natuurbescherming, met Maurits Martens. April 2021 is een formele positieve afwijzing van de aanvraag vergunning Wet Natuurbescherming voor het project ontvangen.

In deze memo wordt op hoofdlijnen een toelichting gegeven op:

1. Toelichting plan & werkzaamheden
2. Wateraspecten
  - a. waterbergend vermogen
  - b. waterkwaliteit (inclusief toepassing grond maaiveldverlaging bestaande Verzakking)
  - c. hydrodynamica eilanden en vaargeulonderhoud
  - d. maaiveldverlaging bestaande Verzakking en stabiliteit van de Amsteldiepdijk
  - e. visrechten
3. Milieu-hygienisch bodemonderzoek
4. Aspecten Natuur
5. Aspecten Omgevingsvergunning
6. Afstemming Belangen & Stakeholders
7. Overzicht Bijlagen

---

¹ Het baggeren van de vaarwegen betreft regulier beheer & onderhoud; de benodigde onderzoeken en afstemmingen zijn door HHNK verzorgd. Aanspreekpunt hiervoor bij HHNK is Steven Westerman (s.westerman@hhnk.nl).

Memo

Parallel aan de vergunningaanvraag wordt mei 2021 gestart met de aanbestedingsprocedure (onder voorbehoud verkrijgen vergunningen). Definitieve gunning is gepland juli 2021. De aannemer kan na broedseizoen 2021 starten met de uitvoering en dient uiterlijk eind december 2022 gereed te zijn.

1. Toelichting plan & werkzaamheden

Voor het herstel van de eilanden en herinrichting als hoogwatervluchtplaats en broedeilanden is een inrichtingsplan opgesteld. Ter onderbouwing is een aantal inrichtingsmodellen door Witteveen + Bos doorgerekend in een stromingsmodel. Het inrichtingsplan is vervolgens nader technisch uitgewerkt door Witteveen + Bos (o.a. de dimensionering van de stortstenen dammen en de wanden van het broedfort); deze technische uitwerking met tekeningen is wat er zal worden aanbesteed en vormen de basis voor de aanvraag van de omgevingsvergunning en watervergunning.

De werkzaamheden die worden uitgevoerd, staan beschreven in de Quicksan Natuur. Dit document is eind 2020 inhoudelijk met de Omgevingsdienst afgestemd (zie verder 4. Aspecten Natuur).

2. Wateraspecten

a. Waterbergend vermogen

- Omstreeks 2004 is een ontheffing van HHNK (corsa 05.28874 dd. 18 nov 2005) voor de aanleg van de moeraseilanden verleend (zie tevens tekening Amstelmeer 14.28535).
- Met hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is afgesproken dat als uitgangspunt voor het inrichtingsplan geldt dat het maximale oppervlak boven winterpeil ('verlies' waterbergend vermogen) niet meer mag zijn dan het gedeelte van de oorspronkelijk eilanden boven winterpeil in de watervergunning 2004 + de gerealiseerde watercompensatie in de Balgzandpolder (zie brief kenmerk XXXXX).
- Ten tijde van de oorspronkelijke aanleg van de eilanden in 2005 was het zomerpeil -0,40 m. NAP en het winterpeil -0,60 m. NAP. Het gebied boven winterpeil -0.60 m. NAP in de Verzakking en Moeraseiland bedroeg totaal circa 6.67 ha.
- In de Balgzandpolder is circa 2,16 ha extra waterberging gerealiseerd.
- Het definitieve ontwerp voor de toekomstige situatie bevat circa 7,4 ha maaiveld boven winterpeil -0.50 m. NAP. De slikvlaktes hebben geen effect op het waterbergend vermogen; deze worden aangelegd met winterpeil als maximale aanleghoogte. Verwachting is dat na aanleg nog enige restzetting zal plaats vinden.

Memo

	Oorspronkelijk vergund + reeds gecompenseerd - oppervlak boven winterpeil (m2)	Toekomstige situatie - oppervlak boven winterpeil (m2)
Verzakking	29.479	71.522
Moeraseiland	37.255	2.996
Reeds gecompenseerd Balgzandpolder	21.600	-
totaal	88.334	74.518

- Indien in de toekomst nog extra bagger wordt aangebracht, dan zal dit met name zijn om het aandeel open water in Moeraseiland te verkleinen.
-

b. Waterkwaliteit

- Om voldoende verversing van het water binnen Moeraseiland en de Verzakking te houden, zijn ruime openingen (50 tot 70 meter) in de dammen voorzien. Bij de Verzakking is een tweede opening met een schotbalkenstuw opgenomen om indien nodig te kunnen bijsturen in doorstroming en dynamiek.
- Binnen de eilanden worden vissenbossen aangelegd als schuil- en opgroeigebied voor jonge vissen. Algen op de onderwaterbossen kunnen dienen als voedsel.
- Voor de waterkwaliteitsaspecten gerelateerd aan het baggeren van de vaargeul en waterbodempkwaliteit zijn door HHNK de benodigde onderzoeken uitgevoerd (o.a. waterbodemonderzoek) en heeft afstemming plaatsgevonden. De baggerwerkzaamheden betreffen regulier beheer & onderhoud.

c. Hydrodynamica eilanden en risico geotechnische instabiliteit dammen (o.a. ter plaatse vaargeul)

- Door Witteveen en Bos is voor het Amstelmeer een stromingsmodel gemaakt. Hierin zijn voor een aantal inrichtingsvarianten voor de eilandontwerpen doorgerekend (zie hoofdstuk 7, bijlage 'Stromingsberekeningen Amstelmeer - hydrodynamica eilandontwerpen en vaargeulonderhoud (Witteveen en Bos, december 2020)). Op basis van doorrekeningen is gekozen voor de uitwerking van een variant waarbij er geen materiaal meer uit de eilanden verloren gaat. Hiertoe wordt de stroming zoveel mogelijk beperkt. Geadviseerd is om in de Verzakking een instelbare stuw toe te voegen om indien nodig extra dynamiek binnen het eiland te kunnen toestaan, vanwege waterkwaliteit en om vegetatieontwikkeling op de slikkige vlaktes te voorkomen.
- Door ManEngenius / SBO Waterloper is een analyse gemaakt van het risico op geotechnische instabiliteit van de stortstenen dammen (zie bijlagen). Gezien de ondiepe vooroever die langs het grootste deel van de buitencontour van De Verzakking en het Moeraseiland aanwezig is, bestaat er bij uitbreiding van de stortstenen dammen in principe geen risico voor geotechnische instabiliteit (bijv. ten gevolge van het lokaal afschuiven of zettingsvloeiing/verweking van de vooroever). Naar het risico op instabiliteit van de vooroever (afschuiven en zettingsvloeiing) ter plaatse van de vaargeul is een analyse uitgevoerd conform de VTV2006, katern 9 (Voorschrift Toetsen op Veiligheid, Min. van V&W, 2007) op basis geometrische criteria. Er bestaat geen risico op afschuiving. Om extra zeker te zijn, is aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd naar de aard van de ondergrond (sonderingen en boringen). Daarmee kan een definitieve conclusie worden getrokken ten aanzien van het risico op geotechnische instabiliteit tijdens uitvoering. De aannemer dient zijn uitvoeringsmethode aan te passen om dit risico te beheersen.

d. Maaiveldverlaging bestaande Verzakking en stabiliteit van de Amsteldiepdijk

Eventuele effecten van de maaiveldverlaging van de bestaande Verzakking op de stabiliteit van de Amsteldiepdijk zijn in de notie 'Binnenwaartse stabiliteit' (Witteveen + Bos, 2021) onderzocht, zie bijlagen. De conclusie luidt: 'Ten

gevolge van de maaiveldverlaging aan de binnenzijde van de Amsteldiepdiijk is het faalmechanisme STBI het meest relevant. Hiervoor is een berekening uitgevoerd, vóór en na de beoogde maaiveldverlaging om na te gaan wat het effect is op de binnenwaartse stabiliteit van de Amsteldiepdiijk. Er is geconcludeerd dat de maaiveldverlaging geen effect zal hebben op dit faalmechanisme. De stabiliteitsfactor is na de maaiveldverlaging nog steeds ruim voldoende.'

e. Visrechten

Moeraseiland en De Verzakking vallen buiten het gebied waarvoor door HHNK visrecht is uitgegeven; in 2009 is met de beroepsvisserij overeengekomen dat in de natuureilanden Verzakking, Moeraseiland (en de Banaan) geen visserij plaats vindt. Realisatie van de plannen voor hoogwatervluchtplaatsen en broedeilanden bij de Verzakking en Moeraseiland wijzigt niets aan de bestaande visrechten.

3. Milieu-hygienisch bodemonderzoek

- Aanleg van de eilanden vindt plaats met gebiedseigen bagger uit vaargeulen in het Amstelmeer. Door HHNK zijn de benodigde onderzoeken uitgevoerd en afgestemd met het bevoegd gezag. De bagger is schoon (altijd toepasbaar) en bemonsterd op PFAS (onder de norm).
- Voor de maaiveldverlaging in de bestaande Verzakking is bodemonderzoek uitgevoerd (zie bijlagen). De belangrijkste conclusies zijn:
  - Het voorgenomen hergebruik van de grond onder water is op basis van deze keuring niet mogelijk. Voor PFAS wordt namelijk de norm voor onderwatertoepassing overschreden.
  - Hergebruik op landbodem is wel mogelijk op basis van PFAS. Ook basis van het standaard stoffenpakket wordt de partij beoordeeld als altijd toepasbaar op landbodem.

In de contractdocumenten is voorgeschreven dat de vrijkomende grond dient te worden verwerkt in het onverharde onderhoudspad in de bestaande Verzakking of in het broedeiland boven de waterlijn.

4. Aspecten Natuur

Voor de realisatie van de plannen is een Quicksan Wet Natuurbescherming opgesteld (zie bijlagen). De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord heeft april 2021 formeel bevestigd dat er een vrijstelling geldt voor de Wet natuurbescherming en er dus geen vergunning nodig is (zie bijlagen)².

5. Aspecten omgevingsvergunning

- Voor de oorspronkelijke aanleg van de eilanden is omstreeks 2005 door HHNK een omgevingsvergunning aanvraagt. Deze is verleend door gemeente Hollands Kroon.
- In de Omgevingsvisie Hollands Kroon (2015) is opgenomen dat de focus ligt op nieuwe natuur in de NNN en het onderhouden van bestaande natuur. Het project betreft herstel van gerealiseerde natuur binnen de NNN, waarbij binnen de bestaande contouren gedeeltelijke herinrichting plaats vindt gericht op het behalen van doelstellingen uit Natura 2000 beheerplan Waddenzee.
- Het plangebied valt binnen 3 bestemmingsplannen en een beheersverordening: Buitengebied Wieringermeer (2013), Bestemmingsplan Parkeren en Wonen Hollands Kroon (2018), Beheersverordening Buitengebied

---

² N.B. Het kaartje van het werkgebied dat in de schriftelijke reactie van de ODNHN als bijlage is opgenomen, komt per abuis niet helemaal overeen met de werkzaamheden die uitgevoerd worden en waarvan de effecten zijn beschreven in de Quicksan. De werkzaamheden zijn correct beschreven; het werkgebied betreft de Verzakking (natte deel en deels het bestaande deel) en Moeraseiland. De Banaan is geen onderdeel van het werkgebied; hier worden geen werkzaamheden uitgevoerd.

Wieringen (2013) en Buitengebied Anna Paulowna 2 (2009)³. Voor de delen met bestemming natuur of natuurgebied is in de bestemmingsplannen opgenomen dat een aanlegvergunning nodig is. Dit betreft de bestaande Verzakking en het rieteilandje langs de vaargeul (dit rieteilandje bestaat inmiddels in werkelijkheid niet meer). De werkzaamheden binnen de bestemming natuur / natuurgebied betreffen: het plaatselijke maaiveldverlaging van de bestaande Verzakking, de aanleg van een vossenraster en de aanleg van onverhard onderhoudpad in de bestaande Verzakking. Deze maatregelen zijn getoetst in de Quicksan Natuur. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord heeft schriftelijk bevestigd dat er geen vergunning Wet Natuurbescherming nodig is (zie bijlagen).

Afbeelding: Ruimtelijke Plannen – laag bestemmingsplannen

6. Afstemming belangen & stakeholders

In de periode december 2020 t/m januari 2021 zijn door Landschap Noord-Holland en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier gezamenlijk diverse stakeholdergesprekken gevoerd. In verband met Corona waren de gesprekken digitaal, in kleine thematische groepen. De openbare bijeenkomsten zijn aangekondigd in de krant en via social media. Een gebundeld verslag van alle stakeholderbijeenkomsten is aan alle betrokkenen toegestuurd (zie bijlagen). Afgesproken is dat voor de start van de werkzaamheden, zodra de aannemer bekend is, de stakeholders opnieuw zullen worden benaderd en geïnformeerd over planning, hinder etc.

7. Overzicht Bijlagen

- Rapport Technische expertjudgement Natuureilanden Amstelmeer (ManEngenius / SBO Waterloper, juli 2020)
- Inrichtingsplan Hoogwatervluchtplaatsen en broedeilanden Amstelmeer (Natuurlijke Zaken, december 2020)
- Stromingsberekeningen Amstelmeer - hydrodynamica eilandontwerpen en vaargeulonderhoud – hoofdstuk 7 varianten (Witteveen en Bos, december 2020)
- Quicksan Wet Natuurbescherming Hoogwatervluchtplaatsen en broedeilanden Amstelmeer (Natuurlijke Zaken, februari 2021)
- Bodemonderzoek maaiveldverlaging bestaande Verzakking (Grondslag, 2021)
- Positieve afwijzing vergunning Wet Natuurbescherming (Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, april 2021)

---

³ In het bestemmingsplan Buitengebied Anna Paulowna 2 heeft het plangebied de bestemming 'agrarische doeleinden II'. In het bestemmingsplan staat aangegeven dat de bouwhoogte van overige terrein- en erfafscheidingen niet meer dan 2 meter mag bedragen. Hier is alleen het plaatsen van een vossenraster van 1,5 meter hoog voorzien.

Memo

- Notitie binnenwaartse stabiliteit Amsteldiepdijk (Witteveen + Bos, maart 2021)
- Technische uitwerking ontwerp (Witteveen + Bos, mei 2021)
- Tekeningen ontwerp (Witteveen + Bos, mei 2021)